

Sesli Kitap Okuma Kılavuzu

Doküman No:	KDDB.KL.0001
Yayın Tarihi:	25.10.2022
Revizyon Tarihi:	
Revizyon No:	
Sayfa:	1/3

Sesli Kitap Okuma Kılavuzu, görme engelli kullanıcıların daha kolay bir şekilde bilgiye erişimlerini sağlayabilmek amacıyla hazırlanmıştır. Bu kılavuz doğrultusunda, kitapların seslendirilmesi hususunda bir standart oluşturulmaya çalışılmıştır.

Seslendirilecek kitaplar, görme engellilerin talepleri ve ihtiyaçları doğrultusunda seçilmektedir. Kitap seslendirmeyi düşünen gönüllülerin, aşağıda belirtilen tüm hususları dikkatle incelemesi gerekmektedir.

DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN GENEL KURALLAR

1. Seslendirmeye başlamadan önce mikrofon düzgün şekilde takılmalı ve ayarlanmalıdır.
2. Seslendirme esnasında mikrofona dokunulmamalı, mikrofon ile olan uzaklığa dikkat edilmesi gerekmektedir. Uzaklık değiştikçe kayıttaki ses şiddeti ve kalitesi belirgin bir şekilde değişiklik göstermektedir.
3. Seslendirme esnasında cep telefonları sessiz duruma getirilmelidir.
4. Sayfaları çevirirken mümkün olduğunca çıkan sesin kayda girmemesine dikkat edilmelidir.
5. Seslendirme yapan gönüllü okuyucu, ayırım sonlarını cümle ya da paragraf sonlarına denk getirmeye özen göstermelidir.
6. Her kitabın özelliğine göre okunma hızının ve tonlamasının farklı olabileceği kuralı unutulmamalıdır. Örneğin, yetişkinler için okunan bir roman daha akıcı, çocuklar için okunan bir masal kitabı ise, daha yavaş okunmalıdır.
7. Noktalama işaretleri ve imla kurallarına mümkün mertebe dikkat edilmeli, kelimeler yuvarlayarak söylenilmemelidir.
8. Cümleler veya bölümler arasında çok uzun süreli boşluklar bırakılmamalı, kelimelerin anlaşılır olması için çok hızlı ya da çok yavaş okumamaya dikkat edilmelidir.
9. Bilgi ve açıklama gerektiren dipnotlar, içinde geçtikleri cümleden sonra seslendirilmelidir.
10. Dipnot okunurken "Dipnot" diye başlanır ve bitişinde dinleyenin bitişini fark edebileceği ölçüde, birkaç saniyelik ara verilip okumaya devam edilmelidir. Uzun bir dipnot aktarılacaksa, metnin devam ettiği yeri belirteceğinden dipnotun bittiğinin belirtilmesi gerekir.
11. Parantez işareti içinde olan kelime ve cümlelerde, ses tonu değiştirilmeli ve yalnızca parantez işareti içinde olan kelimelerin parantez içinde olduğu belirtilmelidir.
Örneğin; *(oğlumun okul çantası), "Parantez içinde oğlumun okul çantası" şeklinde okunur.*
12. ("...") tırnak içinde olan kelime ve cümlelerde ses tonu değiştirilmelidir. "Tırnak İçinde" gibi bir ifade kesinlikle kullanılmamalıdır.
13. Seslendirilen kitap içerisinde yer alan yabancı kelimeleri özgün okunuşlarıyla seslendirin.
14. Kısaltmalar, önce kısa ve açık şekliyle okunmalı; ilerleyen sayfalarda tekrar okunmak durumunda kaldığında sadece kısa şekliyle okunmalıdır.

Sesli Kitap Okuma Kılavuzu

Doküman No:	KDDB.KL.0001
Yayın Tarihi:	25.10.2022
Revizyon Tarihi:	
Revizyon No:	
Sayfa:	2/3

Örneğin: "MEB Milli Eğitim Bakanlığı", ilerleyen sayfalarda sadece "MEB" şeklinde okunmalıdır.

15. Seslendirilen eserde yer alan resim, grafik ve tabloların şekil numarası söylenmelidir. Varsa açıklaması seslendirilmeli ve yapılabilirse şekil açıklanmalıdır. Resmin eksikliği kitabın bütünlüğünü bozmuyor, eksik bilgi verilmesine yol açmıyorsa resim veya şekil söylenmeyebilir.
16. Seslendirme sırasında yanlış okunmuş bir kelime, cümle ya da dil sürçmesinden kaynaklanan bir hata varsa 5-10 saniye kadar beklenmeli, hatalı kelime ya da cümle baştan alınarak doğru bir şekilde tekrar okunmalıdır.
17. Seslendirme sırasında "öksürme vb." gelişen anlık durumlar sebebi ile cümle bitiminden sonra kayıt duraklatılmalı, hazır olunduktan sonra duraklatılan ses kaydı başlatılarak seslendirme işlemine devam edilmelidir.

SESLENDİRME YAPILIRKEN DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN KURALLAR

Görme Engelli Üyeler için kitap seslendirmek isteyen gönüllü okuyucu, seslendirilecek kitapları aşağıdaki kurallara dikkat ederek okumalıdır.

- a) Vurgulama – Tonlama
- b) Akıcılık – Anlaşılabilirlik
- c) Sesin etkili kullanımı
- d) Seslendirilecek metnin doğru ve güzel okunması
- e) Okuma hızının çok yavaş veya hızlı olmaması
- f) Ünlü sesleri karşılayan harflerin okunması
- g) Ünsüz sesleri karşılayan harflerin okunması
- h) Noktalama işaretlerine dikkat edilmesi

1. Kitap seslendirmeleri ayrımlar şeklinde olup okumaların verimli olabilmesi için, ayırım süreleri en az 20 dakika en fazla 30 dakika olmalıdır.
2. Ayrımların başında ve sonunda kaçınıcı ayırım olduğu ve kaçınıcı sayfa olduğu söylenmelidir.

Örneğin:

Ayırım 2 sayfa 3 – Ayırım 2 sonu sayfa 30

Ayırım 8 sayfa 70 – Ayırım 8 sonu sayfa 85 – Kitap sonu

Sesli Kitap Okuma Kılavuzu

Doküman No:	KDDB.KL.0001
Yayın Tarihi:	25.10.2022
Revizyon Tarihi:	
Revizyon No:	
Sayfa:	3/3

3. “Ayrım 1” Seslendirilecek kitabın bibliyografik künye bilgileri, içindekiler bilgisi, kitabın kapak resminin anlatıldığı bölüm ile seslendirme yapan gönüllü okuyucu bilgilerinin yer aldığı ayrımdır.
4. Bibliyografik künye bilgilerini içeren bölümler okunduktan hemen sonra, arka kapakta bulunan metin okunur, varsa önsöz ve ardından içindekiler sayfası ile seslendiren kişi bilgisi okunarak “Ayrım 1” tamamlanır.
5. Ayrımlar isimlendirilirken kelimelerin baş harfleri büyük yazılmalı ve Türkçe karakter kullanılmamalıdır.
6. Seslendirme işlemi bittikten sonra her ayırım ilgili dosyasına kitabın adı şeklinde kaydedilmelidir.

Örneğin: 001-KitabınAdı.mp3

Seslendirme işlemi bittikten sonra gönüllü okuyucu tarafından ilgili birime işlemin tamamlandığına dair gerekli bilgilendirme yapılmalıdır.

HAZIRLAYAN ...../...../..... Birim Kalite Ekibi Başkanı İMZA	ONAYLAYAN ...../...../..... Daire Başkanı İMZA
---	---